

De Vriendenkring

Maandblad van het Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers)

website: www.Quakers.nu; 89e jaargang nr. 1, januari 2018



*'Sanctuary Meetings'
Lokale Quakergroepen
die een veilig toevluchts-
oord bieden aan
vluchtelingen. Dit was
een van de activiteiten
die gepresenteerd werd
op de conferentie over
Vluchtelingen in Brussel
georganiseerd door het
Quakerbureau voor Eu-
ropese zaken en de Britse
Quaker Hulporganisatie
QPSW op 1-3 december.*

Abonnementsprijs:

Nederland	€25,00 per jaar
Europa	€35,00 per jaar
Wereldwijd	€35,00 per jaar
Email abonnement (PDF)	€5,00 per jaar



deze Vriendenkring is gedrukt op milieuvriendelijk papier met deze drie certificaten

Nieuwe bankrekening: (IBAN) **NL65 TRIO 0212 3772 64** t.n.v. Religieus Genootschap der Vrienden Quakers te Amsterdam met vermelding van 'Abonnement De Vriendenkring'. Voor buitenland: (BIC) TRIONL2U

Nieuwe abonnees, adreswijzigingen en betalingen email:

vriendenkringredactie@gmail.com

Redactieleden:

Eindredactie: Sytse Tjallingii, Van Nispensingel 5, 8016 LM,
Zwolle, tel. 038-4608461/06-40030923,

email: vriendenkringredactie@gmail.com,

Schrijver: Hylkia Nieuwerth

Redactielid/leden: vacatures

Correctie: Hylkia, Corien van Garderen en Frieda Oudakker

Voor abonnees met gezichts- of leesproblemen was er een gesproken versie van De Vriendenkring. Als je hier behoefte aan hebt neem dan contact op met de redactie.

Kopij voor De Vriendenkring is heel erg welkom voor de 15^e van iedere maand! (tenzij anders afgesproken).



De Vriendenkring staat in kleur op de website, waar je nog een schat aan aanvullende en actuele informatie over de Quakers vindt.

Bezoek daarom geregeld de Quaker website: www.Quakers.nu (je wordt doorgeschakeld naar het blog waar ook de Vriendenkringen staan)

In dit nummer:

In dit nummer:.....	3
Retraite 2018.....	3
Van de redactie.....	4
Quakerlied.....	5
Een tijd van Vrede wanneer er geen Vrede is.....	6
Luisteren.....	10
Eind van OIKOS.....	11
'Let there be peace on earth'.....	13
Hoe een poliopatiënt leider van een vrouwenbeweging werd.....	15
"Sanctuary Everywhere".....	16
Jezus een Vluchteling?.....	19
Onze kleermaker heeft nog steeds geen identiteit.....	20
Kernwapens de wereld uit.....	23
Nieuwjaarswensen van EMES.....	25
Medicijn tegen opkomend populisme?.....	26
PBI Peace Brigade International.....	28
Sanctuary Meeting worden.....	29
Quaker Centrum 'de Congénies' in Zuid-Frankrijk.....	31
Jonge Serven en Kroaten in Quakerhouse Brussel.....	32
Handen en Voeten.....	37
Vrienden in het hele land.....	38
Waar zijn Quakerbijeenkomsten?.....	39
Sanctuary everywhere.....	40

Retraite 2018

Wellicht heb je je al opgegeven voor de Quaker retraite op 2, 3 en 4 februari 2018? Ook deze keer is de retraite in het ons zo vertrouwde klooster St. Willibrordusabdij bij Doetinchem. Het thema voor deze retraite is 'Luisteren naar wat je beweegt'.

Je kunt je via email opgeven bij Wils 't Hart (hartenhuis@planet.nl).



Van de redactie

In dit nummer staan verschillende bijdragen over de conferentie ‘Sanctuary Everywhere’ wat ik vrij zou willen vertalen met: Overall een veilig toevluchtsoord. Deze conferentie werd georganiseerd door QCEA, de Quaker Raad voor Europese Aangelegenheden samen met QPSW, de Britse Quaker hulporganisatie. Ik was sterk onder de indruk van de grote verscheidenheid van de honderd aanwezige Quakers van over heel Europa. De wanhoop en de boosheid over het onrecht dat vluchtelingen, die de oorlog en onderdrukking ontvluchten kan in zo’n bijeenkomst makkelijk toeslaan. Maar toch werkte de betrokkenheid sterk inspirerend op mij en de andere deelnemers, die ik sprak. De stilte iedere morgen, ‘worship-sharing’, de epiloog ‘s avonds en de stille meeting zondagmorgen gaven mij de mogelijkheid om de ‘oceaan van duisternis’ te laten overspoelen door ‘de oceaan van licht’. De veelheid en de creativiteit van wat er allemaal gedaan wordt door de Quakers in Europa is indrukwekkend!

Enkele voorbeelden:

- Particulieren (waaronder ook enkele Quakers die in Brussel wonen) halen elke avond vluchtelingen (vooral afkomstig uit Eritrea) op uit het park Maximiliano, geven ze te eten, een slaapplek en ontbijt en brengen ze de volgende morgen weer terug.
- Een Meeting in Engeland die een huis koopt om een vluchtelingenfamilie onderdak te geven.
- Een vluchteling zich tot fotograaf te laten ontwikkelen in Finland.
- Een training bijhouden faciliteren door een vluchteling die zelf 200 bijenkasten moest achterlaten bij Damascus.

Als we van elkaar weten wat we doen en als we netwerken vormen, visie ontwikkelen, kennis uitwisselen en elkaar inspireren kunnen we dit belangrijke werk verder uitbouwen, ook al is het maar een ‘theelepeltje’.

December en januari zijn vaak donkere maanden. Juist dan is er alle reden om momenten van stilte te creëren en daarin het Licht op te zoeken. Licht in jezelf, Licht in de ander. Het Licht van de kaarsen en de kerstboom van Kerstmis zijn natuurlijk heel bekende beeldspraken, maar ook de drie koningen die het kind komen bewonderen is prachtig. Laten we blij zijn om het leven dat we leven, de kinderen die geboren worden. Laten we dankbaar zijn dat we met anderen onze veiligheid kunnen delen.

Een van de mooi beeldspraken die een Quaker in Brussel in de wijdingssamenkomst gebruikte was ‘Zing als een vogel een uur voor zonsopgang, ook al weet je niet of de zon opkomt’.

Sytse Tjallingii (redacteur)

Quakerlied

melodie: "In the bleak Midwinter" (Gustav Holst)

tekst : T. Droog/ M. Nieuwerth

1.

in het grauw van winter / wenkt de meeting mij
licht uit alle ramen / open deur erbij
lichte stappen brengen mij en mijn zwaar hart,
in de kring van Vrienden / met mijn droeve smart.

Licht, in stilte scheppend, / wachtend op mijn komst,
vat mijn hart en streel het / in de samenkomst.
vat mijn hart en heel het / laat me bij Je zijn
'k wil Je vrede voelen / over alle pijn.

2.

'k wil wat met Je praten / luister Je naar mij?
zie Je me stil wachten? wees me nu nabij.
kom nu in ons midden / hoor ons stil gebed
hoe we Je beminnen / in een dankmotet.

'k wil in Jouw Licht rusten / vrede vult mijn hart
vreugde om de stilte / en de nieuwe start
lichte stappen wijzen / mijn vertrooste hart
terug naar 't eigen leven/ geestesknoop ontward.

Melodie: In the Bleak Midwinter

Christina Rossetti (1830-1894)

Gustav Holst (1874-1934)

1. In the bleak mid-winter frost-y winds made moan, earth stood hard as
2. Our God, heav'n can not hold him, nor earth sus-tain; heav'n and earth shall
3. E-nough for him, whom cher-u-bim wor-ship night and day, a breast-ful of
4. An-gels and arch-an-gels may have ga-thered there, cher-u-bim and
5. What can I give him, poor as I am? If I were a
i-ron, wa-ter like a stone; snow had fal-len, snow on snow,
flee a-way when he comes to reign; in the bleak mid-winter a
milk and a man-ger full of hay; e-nough for him, whom an-gels
ser-a-phim, thron'g'd the air; but his mo-ther on-ly
shep-herd, I would bring a lamb, if I were a wise man,
snow on snow, in the bleak mid-winter, long a-go.
sta-ble place suf-ficed the Lord God al-migh-ty Je-sus Christ.
fall down be-fore, the ox and ass and ca-mel which a-dore.
in her mai-den bliss, the wor-shipped Be-lov-ed with a kiss.
I would do my part, yet what I can I give him - give my heart.

Een tijd van Vrede wanneer er geen Vrede is

door Jean Zaru, vert. Nel Bennema (Deze kerstboodschap werd opgesteld nadat de VS Jeruzalem als hoofdstad van Israël erkende)

Kerstboodschap van de Quaker meeting in Ramallah, Palestina



Tafel die voor in de meetingruimte staat

Advent is begonnen, en het seizoen van vrede is voor ons aangebroken. In deze periode begroeten wij elkaar in Palestina met een zegenwens: “Moge ieder jaar je vrede, heelheid en goede gezondheid brengen”. Ongeacht de ontberingen die ons volk moet lijden en de beroering die dit gebied moet doorstaan blijven we met elkaar contact zoeken als een dagelijkse geloofsdaad en bieden we deze zegenwens van allesomvattende vrede aan.

In je leven vrede tot uitdrukking brengen is een prachtige daad van moed. En zo gebeurt het vandaag dat we, met moed en geloof, blijven vasthouden aan ons visioen van een vreedzame wereld en een vredig Jeruzalem, een open en inclusieve stad die alle mensen en culturen en religies verwelkomt. Vrienden, de rampzalige omstandigheden in de wereld van vandaag vragen van ons een hoeveelheid moed en geloof als nooit tevoren. En of we ons daartoe in staat voelen of niet, de “tijd van Vrede... wanneer er geen Vrede is” is voor ons aangebroken.

De Bijbel begint en eindigt met een belofte van vrede.

In het boek Genesis wordt beschreven dat God een tuin van vrede heeft geschapen. In die tuin schonk God leven aan de mensheid, en bood hen alles wat goed was: een woonplaats van vrede, met orde en schoonheid. Het was alles wat zij nodig hadden voor een goed leven. (Genesis 2). In het laatste boek van het Nieuwe Testament verschijnt een andere vredige gemeenschap. Hier is het de woonplaats van God op aarde in een stad van vrede, met veiligheid en genezing. (Openbaring 21:14). Tussen beide Bijbelgedeelten wordt er door de profeten Jesaja en Jeremia gesproken over een vreedzame tijd. Een tijd waarin zwaarden worden omgesmeed tot ploegscharen en speren in snoeimessen. (Jesaja 24 en Micha 4:3).

De belofte van vrede staat centraal in de Bijbelse traditie. Bij de geboorte van Jezus wordt door de zang van de engelen verkondigd: “Glorie zij aan God, Vrede op aarde!”. De aanwezigheid van Christus in ons midden zal die vrede op aarde brengen: een vrede die alle verstand te boven gaat (Filippenzen 4:7). Hoe belangrijk ook, is er geen enkel, eenvoudig begrip van vrede: de christelijke traditie heeft er in feite door de eeuwen heen een breed aantal opvattingen over vrede op na gehouden.

We kunnen natuurlijk veel tijd besteden aan het debatteren over deze verschillende gezichtspunten, evenals aan het onderscheid dat sommigen maken tussen spirituele vrede en historische vrede. De vraag die echter steeds bij mij naar boven komt is deze: Als wij zeggen dat er in ieder mens “dat van God” aanwezig is, waarom is het dan zo moeilijk om God in anderen te zien? Als wij zeggen dat er dat van (een vreedzame) God in een ieder aanwezig is, waarom is er dan zoveel kwaad en lijden in de wereld van vandaag?

Waar is de tijd van vrede waarnaar we zo verlangen?

Er zijn veel opvattingen over het woord “vrede” en er wordt veel misbruik van gemaakt. Al te lang is tot Palestijnen, vrouwen en andere gemarginaliseerde groepen gezegd dat we vreedzaam moeten zijn in de zin van passief, kalm, verzoeningsgezind of “aardig”. Deze definitie van vrede schept de valse notie dat werken aan een rechtvaardige verandering van de status quo of strijden voor mensenrechten en burgerrechten de vredige ordening van dingen ondermijnt.

Tientallen jaren, in werkelijkheid generaties lang, is echter diegenen van ons die gemarginaliseerd zijn een vrede aangepraat”, die echter wordt bereikt doordat verzet op gewelddadige wijze wordt vertrapt en tot onderwerping leidt. Een vrede, die wordt gehandhaafd door het ondermijnen en tegenhouden van protesten inclusief en, soms in het bijzonder, geweldloze protesten die de onderliggende systemen van onrecht,

militarisme, racisme en hebzucht laten zien. “Vrede” voor de bestuurders, “vrede” voor de bezetters, nooit vrede voor degenen die bezet zijn en onderworpen.

Vandaag hoor ik duidelijker dan ooit de woorden van Jeremia in mijn oren klinken: “Vrede, vrede, men zegt dat er geen vrede is”. (Jesaja 6:14)

In het Christendom richt de tijd van Advent ons op reizen, wachten en hopen. Het kerstverhaal van vrede op aarde en welbehagen voor allen wordt steeds opnieuw verteld en blijft ons dierbaar. (Lucas 1:1-14). Wij verlangen naar een nieuwe schepping: een schepping van verlossing, vergeving en verzoening.

En toch, met alle beroering en wanhoop in de wereld van vandaag vragen we ons af of onze hoop op wereldvrede niet een holle klank heeft. Kunnen we ons zelfs wel vrede voorstellen in het Midden Oosten, in Palestina en Jeruzalem? En hoe zit het met de vrede waar we allen naar verlangen in onze gezinnen en persoonlijke leven?

Overall is er strijd, of het nu te maken heeft met armoede en de moeite om de eindjes aan elkaar te knopen; onze fysieke of geestelijke gezondheid; dagelijkse discriminatie en onderdrukking; verdriet en onverwachte verandering in het leven; en de onvermijdelijke beperkingen die te maken hebben met veroudering en ziekte. Bovendien, en in het bijzonder in dit deel van de wereld, zijn velen van onze vrienden en burens vluchtelingen, die asiel zoeken en verlichting van omstandigheden waarover zij geen controle hebben. Het maakt niet uit of dit recent is of langer dan 70 jaar duurt.



Bevrijding als vrede

Als er één woord is dat zou kunnen worden gebruikt om de verlangens en de hoop van iedereen vandaag te omschrijven dan is dat: bevrijding. Bevrijding van wat dan ook onze zelfontplooiing beperkt. Bevrijding van de barrières die ons verhinderen onze vrijheden te gebruiken. Ja, wij willen allemaal vrij zijn in vrede en in een vrij land leven.

Mogen wij er ons bewust van zijn dat zowel vrijheid en bevrijding verantwoordelijkheid inhouden, evenals actie, om Gods rijk te bouwen, op aarde zoals in de hemel. Zijn wij daar klaar voor?

Ik heb mijn hele leven gewacht, en gewerkt aan een betere wereld, een meer vreedzame wereld. Ik ben vermoeid. Of misschien, merk ik bij mijzelf dat ik ongeduldig word na al die lange jaren. Desondanks houd ik vast aan de diepe wetenschap dat niets mij kan scheiden van de liefde van God. Niets kan ons scheiden want we zijn bedoeld om verfrist en vernieuwd verder te gaan, samen en in gemeenschap, om te zoeken naar transformatie voor iedereen en de hele schepping. In het licht van Advent dat schijnt in de duisternis, bidden en zingen wij: “Immanuel, O kom, en wij zullen ons verblijden”. Mogen wij dat doen door ons handelen, onze prioriteiten en onze hulpverlening. En moge deze tijd je blijdschap en vrede brengen!

Nieuws van hun website:

Wij gaan nieuwe wegen, de historische betrokkenheid van de Ramallah Meeting om ons dienstbaar voor de Palestijnse Gemeenschap –vooral de vluchtelingen en kinderen. De Meeting bood onderdak aan de eerste vluchtelingen families die weggejaagd werden van hun huizen en naar de heuvels van Ramallah vluchtten ongeveer 70 jaar geleden. Onze eerste stap (van de vele) is om de rol te doen herleven van de Meeting in het zorgen voor het Quaker Play Centre in het dichtbij gelegen Amari Vluchtelingen Kamp.



Het Amary playcentre, dat we al jaren vanuit de Nederlandse maandvergaderingen steunen

Luisteren

door Pieter Ketner

Goed luisteren is een eigenschap, waar bij mij nogal wat aan schort. Ik ben een onrustige persoon, ongeduldig, gauw afgeleid en snel associatief denkend. Ik denk al gauw dat ik hoor en begrijp wat iemand tegen mij zegt. Ik hoor veel maar dat is toch wat anders dan echt luisteren en begrijpen wat er achter de woorden schuil gaat. Ik onderbreek soms iemand voor hij/zij is uitgesproken en wek daarbij ergernis op bij de person met wie ik praat. Daarbij komt ook nog eens dat ik niet altijd alles versta vanwege de geluiden om me heen, die storend werken op mijn gehoorapparaten. Ik ben me zeer bewust van mijn tekortkomen.

Daarom was ik blij dat ik daar volgende vragen over tegenkwam, die mij echt kunnen helpen beter te leren luisteren. Ik wil ze graag met anderen delen.

Vragen over luisteren.

- *Ben ik al bezig om mijn reactie te vormen en te bedenken hoe ik deze zal formuleren terwijl mijn metgezel nog aan het woord is?*
- *Ben ik bezig vooruit te lopen op wat mijn vriend wil gaan zeggen?*
- *Ben ik aan het vergelijken wie slimmer is, meer kennis heeft of hipper is?*
- *Negeer ik de delen die ik niet wil horen?*
- *Bedenk ik redenen waarom deze verklaring niet de moeite waard zou zijn of dat de spreker niet deskundig was?*
- *Ben ik vastbesloten om aan te tonen dat ik het “juiste” antwoord weet?*
- *Ben ik bezig het gesprek in andere banen te leiden omdat ik mij niet op mijn gemak voel of de conclusie onder controle wil hebben?*
- *Hoe heb ik mijn metgezel gekwalificeerd: als een deskundige, als een huisvrouw, als een vreemdeling? Hoe heeft dat mijn reactie op hun woorden beïnvloed?*
- *Ben ik me bewust van de aanwezigheid van de Geest als derde partij in het gesprek?*

Uit: Margery Post Abbot, 2010 To be broken and tender.
a Quaker theology for today.
Published by Friends Bulletin Corporation
(Vragen vertaald door Nel Bennema).

Eind van OIKOS

David Renkema

Oikos ziet zich genoodzaakt om per 31 december a.s. haar werkzaamheden te beëindigen. Onze organisatie zag zich het laatste decennium geconfronteerd met ingrijpende – ook bedreigende – veranderingen in haar omgeving. Lang is geprobeerd om deze veranderingen te behandelen als stevige uitdagingen, als redenen om de missie en het organisatiemodel kritisch onder de loep te nemen. Eind 2015 leidde dit tot een halvering van de organisatie en een ambitieus beleidsplan.



Het bestuur en de directie hebben de conclusie getrokken dat deze inspanningen niet hebben geleid tot een toekomstbestendige organisatie. Acquisitie en fondsenwerving dreigden een te groot beslag te leggen op de tijd van de medewerkers en op de reserves van de organisatie. De forse bezuinigingen in de ontwikkelingssector, het einde van de overheidsfinanciering voor onze werksoort (NCDO, SBOS) en ook de ontkerkelijking zijn aan te wijzen als oorzaken. Het bleek niet mogelijk om voldoende andere fondsen en opdrachten te werven om deze verliezen te compenseren.

Oikos zal haar werkzaamheden per 1 januari 2018 beëindigen. De lopende afspraken voor 2017 (subsidies, samenwerking) kunnen alle goed nagekomen worden. Oikos is in staat om de afvloeiing van de werknemers goed en sociaal uit te voeren. Enkele mensen zullen tot in 2018 in dienst blijven om alles goed af te wikkelen.

Oikos en zijn beide voorgangers (IKVOS en OSACI) hebben vanaf de jaren zeventig van de vorige eeuw bijgedragen aan bezinning, onderzoek en actie rond mondiale verantwoordelijkheid. We deden dat binnen de kerken, vanuit de kerken en ook op eigen gezag. Samenwerking met andere organisaties was daarbij eerder regel dan uitzondering. Het is teleurstellend dat dit in deze vorm tot een einde komt. Het bestuur heeft het voornemen om deze historie – toekomstgericht – in een publicatie vast te leggen. Ik hoop daar de komende maanden aan te werken. Ook zullen we op 16 maart 2018 een bijeenkomst organiseren met en voor mensen met wie is samengewerkt, met (oud) bestuurders en (oud)werknemers.

Onze benadering van mondiale vragen blijft zinvol en waardevol. Oikos liet en laat ook iets zien van de zoektocht van de kerken om in deze tijd maatschappelijk verantwoordelijk te denken en te handelen. Ik vertrouw er

ook op dat dit voortgang zal krijgen, maar wel in andere organisatorische vormen. Hoe? Dat zal de komende maanden of jaren blijken.

Naschrift van de redactie:

Ik was in de zeventiger jaren betrokken bij de aanvraag van de Quakers voor het doorlichten van onze beleggingen op maatschappelijke consequenties, zoals wapenverkoop en het betrokken zijn bij de steun aan het apartheidsregime in Zuid-Afrika. We verkochten de besmette aandelen, maar we kochten ook enkele aandelen Shell om in de aandeelhouders vergadering het woord te kunnen voeren over het pro-apartheidsbeleid van Shell. Dit heeft een klein beetje bijgedragen aan het succes van de antiapartheidsbeweging, zodat uiteindelijk Mandela uit de gevangenis werd gelaten en president kon worden. We hopen heel erg dat dit belangrijke werk wordt voortgezet!

Een van de projecten die OIKOS uitvoerde:

Diaconale Kieswijzer 2017

Het politieke landschap in Nederland is onoverzichtelijk. Verkiezingen zijn niet alleen een feest van de democratie,

maar ook een last (want: keuzeprobleem). De Tweede Kamerverkiezingen waren een gelegenheid om als burgers een voorkeur uit te spreken over het te voeren beleid. De leidraad is het algemeen belang of het gemeenschappelijk goede. Oikos en Kerk in Actie lazen de verkiezingsprogramma's door een diaconale bril. Deze bril beperkt het aantal thema's en veronderstelt ook een aantal specifieke waarden. Oikos voerde de analyse uit; Kerk in Actie zorgde voor de presentatie op haar website onder de naam <https://www.kerkinactie.nl/kiesadvies?step=start>



'Let there be peace on earth'

ingezonden door Ben Veerbeek

*Laat er vrede op aarde zijn
en laat het met mij beginnen.*

*Laat er vrede op aarde zijn,
de vrede zoals die is bedoeld.*

*Met God als onze Schepper,
zijn wij allemaal broers.*

*Laat me met mijn broer omgaan
in perfecte harmonie.*

Laat de vrede met mij beginnen.

Laat het nu dit moment zijn.

Met elke adem die ik neem

laat dit mijn plechtige gelofte zijn:

*Om elk moment te gebruiken
om in eeuwige vrede te leven.*

Wat mij als quaker zo aanspreekt in de tekst bij peace on earth: 'laat het met mij beginnen!' En ook 'ich bete an die macht der Liebe'. een eigen gedachte. Dit lied werd geschreven en gecomponeerd door Jill Jackson Miller en Sy Miller. In 1944 trouwde Jill met Sy Miller. Hij was musicus, componist en schrijver bij Warner Bros. Zij gingen samen liederen schrijven en componeren: hij verzorgde de muziek en zij schreef de teksten. Dit leidde in 1955 tot het wereldsucces 'Let there be peace on earth'



Het lied werd in heel veel talen en landen gezongen. Ook de Verenigde Naties gebruikten het. Jill ontwikkelde met name door dit lied een grote drang om zich in te zetten voor de vrede. Jill zette haar vredesactiviteiten voort tot haar dood in 1995.

Let There Be Peace on Earth

Violin or flute

SY MILLER and JILL JACKSON
Arr. by Barbara R. Broome

Flowing (in moderate 3) ♩ = 120

1 8 9 10 11 12 13 3

mp

16 17 18 19 20 21

22 23 2 25 26 27 28

29 30 31 2 33 34 35 36

rit.

37 38 39 40 41 42

mf

43 44 45 46 47 48

Straattheater voor gelijke behandeling van jongens en meisjes?

Xavier Mariadoss (vertaling: Marie-José Wouters)

Dit is het verhaal van Renuga. Ze is, 12 jaar, komt uit het dorp Seelapandal. Haar ouders zijn boeren. Een oudere broer zit op een middelbare privéschool; haar zus op een openbare. Renuga zit in de achtste groep van een openbare basisschool. Volgend jaar zal ze naar de middelbare school gaan. Renuga, die actief heeft deelgenomen aan het Thulir avondprogramma, waar kinderen in dorpen extra lessen kunnen krijgen, vraagt zich al heel lang af



waarom haar zus en zij op gratis openbare scholen zitten en haar broer schoolgeld moet betalen voor een betere school. Haar moeder gaf haar antwoord: “Je bent een meisje en je zult niet lang bij ons blijven en ons steunen. Er is dus geen reden om geld uit te geven voor jouw onderwijs. Je broer, onze zoon, zal bij ons blijven en ons steunen en dus investeren we in zijn opleiding”. Maar Renuga kon dit niet begrijpen. Ze verzekerde haar ouders dat zij hen ook zal ondersteunen. Maar haar moeder ging daar niet op in. Vervolgens ging Renuga naar haar vader, maar die vermeed altijd een direct antwoord of maakte er een grap van.

Renuga bereidt zich nu voor om naar de openbare school te gaan. Ze begrijpt nog steeds niet waarom zij en haar zus anders worden behandeld dan hun broer. Ze is vastbesloten om goed te leren en haar ouders te steunen. Zo zal ze haar ouders bewijzen dat zij het verkeerd zien. Ze voelt zich gediscrimineerd om redenen die ze niet kan begrijpen. “Ik vertelde mijn moeder dat ik haar ook zal onderhouden, maar ze glimlacht en negeert mij”, zegt Renuga perplex.

Het Thulir avondprogramma geeft enige hoop aan deze studenten om hun studie te verbeteren en betere cijfers te halen. Tegelijk met de lessen leren de kinderen ook andere vaardigheden. Renuga is getraind in straattheater en ze schrijft gedichten en essays. Misschien kan ze op een dag een gedicht schrijven over haar ervaringen als meisje of zelfs een straattheaterstuk maken over het onderscheid dat gemaakt wordt tussen meisjes en jongens.

Wij steunen PCTC via het Hulpfonds.

"Sanctuary Everywhere"

Brussel 1-3 december 2017

door Peter van Leeuwen

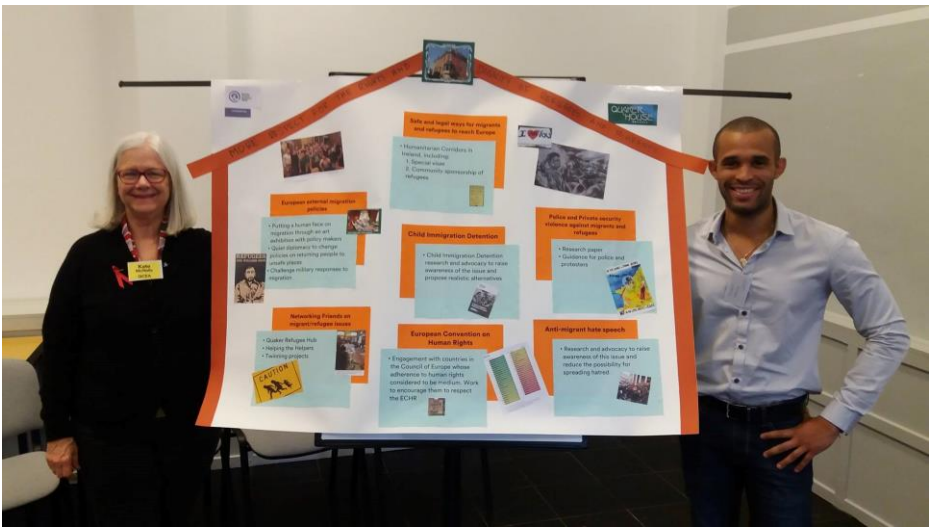
Erg blij was ik dat we uiteindelijk vijf Nederlandse deelnemers telden in deze grote conferentie (meer dan honderd deelnemers uit vijftien landen, met natuurlijk erg veel Britse Vrienden). Laat ik me beperken tot een paar zaken die mij erg bijgebleven zijn. Diverse keren bleek mij in persoonlijke gesprekken hoe Britse en

Ierse Vrienden ontdaan waren over het hele Brexit-proces. Gelukkig gaat het bij de Quakers over zaken die ons blijvend verbinden en had de conferentie wel belangrijker zaken om zich druk over te maken. Mooi om te ervaren dat diverse internationale Quaker organisaties elkaar wisten te vinden in het thema 'Sanctuary Everywhere' (toevluchtsoord overal). Voor de lezers die van acroniemen houden en ze zelf graag op internet opzoeken in relatie met 'Sanctuary Everywhere': QCEA, QPSW, QUNO, AFSC.



Ik had verwacht dat er zaterdagavond een enkel lokaal initiatief zou worden toegelicht maar ik werd overweldigd door maar liefst 18 sprekers met een grote variëteit aan activiteiten. En dan te weten dat dit nog maar een topje van de ijsberg was. Zo vertelde Sytse over takecarebnb (vluchteling thuis opnemen) en Aleksander over de "telephone of confidence" (LGBT telefoonlijn in Moskou) en hoorde ik over de Birmingham-vrouwen-theeclub voor asielzoekers enz. Teveel om het allemaal op te schrijven. Als grote fan van ons Quakerteam in Brussel was ik verrast om te zien dat na de "herstart" van QCEA er al zoveel initiatieven op het gebied van mensenrechten lopen. Het hoofdthema 'vrede' werd eerst en veel later pas het hoofdthema 'mensenrechten' in gang gezet.

Een van de vele boeiende workshops was die van Sylvain Mossou en Kate McNally (zie foto van QCEA) Zij werken voor migratie en mensenrechten in Europa). Zij legden de verschillende aspecten uit van het Mensenrechten



Sylvain Mossou en Kate McNally zijn trots op wat QCEA allemaal voor vluchtelingen doet.

Programma van QCEA. Zij hadden de poster gemaakt met zeven voorbeelden van het indrukwekkende werk van QCEA op dit gebied. Ze focusten zich op hun werk om alternatieven te promoten voor kind migratie-detentie, en om wegen te vinden om voor vluchtelingen veilig onderdak te vinden. Ze gaven uitleg over hun recente onderzoeksprogramma over haat taal tegen migranten in Europese krantenwebsites en manieren waarop Europese Quakers samenwerken in praktische projecten.

De tekst op de poster voor het project links boven als voorbeeld van QCEA activiteiten :



Europese externe migratie beleid

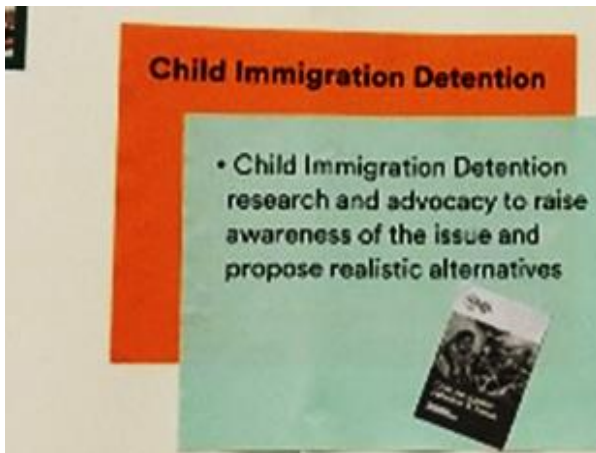
Een menselijke kijk geven op migratie door een kunst-tentoonstelling voor beleidsmakers
 Stille diplomatie om het beleid te veranderen voor terugkeer van mensen naar onveilige plaatsen. Militaire aanpak van migratie ter discussie stellen



Veilige en legale wegen voor migranten en vluchtelingen om Europa te bereiken.

Bijvoorbeeld Humanitaire doorgangen inclusief:

1. Speciale visa
2. Ondersteuning van vluchtelingen door de gemeenschap



Het gevangen zetten van vluchtelingen kinderen

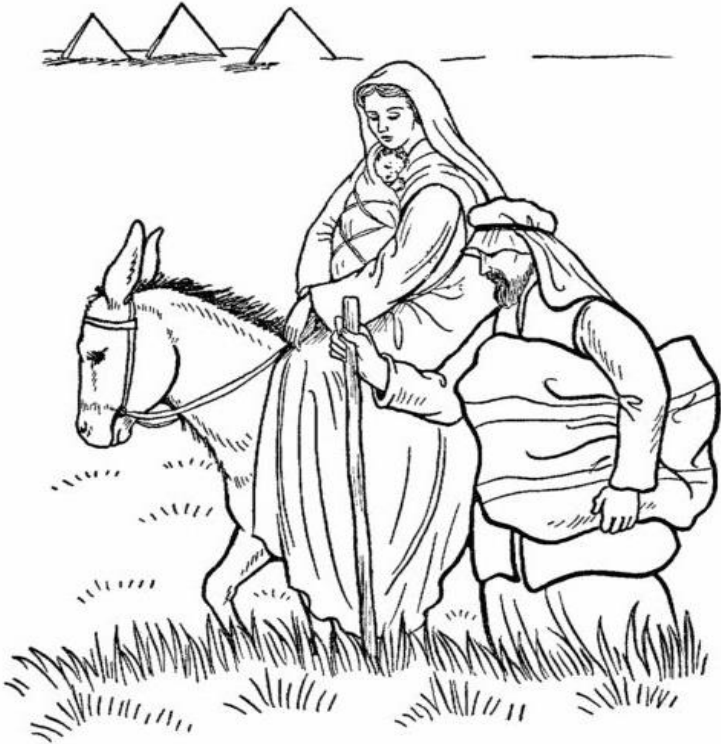
Onderzoek hiernaar en pleiten voor bewustwording hiervan en voorstellen doen voor realistische alternatieven.



Europese Conventie voor Mensenrechten

Betrokkenheid met landen van de Raad van Europa van wie de toewijding aan mensenrechten middelmatig is. Hen aanmoedigen om de Europese Mensen Rechten te respecteren

Jezus een Vluchteling?



‘Toen zond God een engel om Jozef te vertellen, dat hij naar Egypte moest vluchten met Maria en Jezus. Daar waren ze veilig.’ Mattheüs (2:13-23)

Tekst van de Bijbelstichting van Nieuw Zeeland:

**We often forget, in this small group of three,
that Jesus started his life as a little refugee.
As we thank God for Christmas, and the gift of his Son,
let's share our kindness, joy and aroha with everyone.**



We vergeten vaak, dat Jezus in deze kleine groep van drie mensen Zijn leven startte als een kleine vluchteling
Als we God danken voor Kerstmis en het geven van Zijn Zoon
Laten we dan onze vriendelijkheid, vreugde en liefde (in het Maori) met iedereen delen.

Onze kleermaker heeft nog steeds geen identiteit

Bericht van INLIA in Groningen

Hij had al zijn hoop gevestigd op deze rechtszaak. Nu zou zijn identiteit erkend worden en zou hij een verblijfsvergunning krijgen. Dat was de droom. Maar Sa'ir, de Rohingya-kleermaker uit een eerder verhaal van INLIA, heeft verloren. De rechter vindt dat hij niet afdoende kan aantonen wie hij is. En dus zit Sa'ir klem; hij kan niet vooruit, hij kan niet achteruit. Geen identiteit = geen toekomst.

De autoriteiten kunnen je niet uitzetten naar een ander land, maar een bestaan hier opbouwen kun je ook niet. Want zonder identiteit kun je geen diploma halen, geen baan krijgen, geen rijbewijs halen, niet trouwen, niks. Las u het eerdere verhaal over Sa'ir al? Een jonge man in onze bbb+ opvang in Groningen.

Hij vertelde over zijn leven op de vlucht, altijd weer verder trekkend, op zoek naar een mogelijkheid een bestaan op te bouwen. Ergens wonen & werken, mensen om je heen, gezelligheid, vrienden maken, misschien wel de liefde vinden. Meer dan dat behelst zijn droom niet. Een bestaan. Gezelligheid.

Vanaf zijn dertiende werkte hij in kledingateliers in India, Pakistan, Iran en Turkije. U draagt misschien iets wat hij heeft gemaakt. Of een van zijn ontelbare lotgenoten. De kans is niet denkbeeldig. Veel, heel veel van onze kleding komt uit dit soort ateliers.

Zijn ouders vluchtten met hem uit Myanmar toen hij nog klein was, vertelde Sa'ir eerder. Daar, in het vluchtelingenkamp in Bangladesh, stierven ze. Zijn oom zorgde nog een poosje voor Sa'ir en zijn broer. Daarna trokken de broers verder. Dergelijke reizen gaan niet met een ticket op naam. En op de vlucht worden geen paspoorten aangevraagd. Hij belandde uiteindelijk in Nederland.

Sa'ir zegt Rohingya te zijn. Deze etnische groep in Myanmar, het vroegere Birma, is volgens de VN een van de meest vervolgte minderheden ter wereld. De IND twijfelt aan dat verhaal. Het helpt niet dat Sa'ir eerder een andere naam heeft opgegeven. Daarmee laadt hij de verdenking op zich dat hij zegt dat hij Rohingya is, omdat hij dan een verblijfsvergunning zou kunnen krijgen.

Maar de Rohingya gemeenschap in Nederland ziet hem als een van hen. Zij hebben de kwestie onderzocht; ze hebben Sa'ir bevestigd en zijn identiteit gecheckt bij mensen uit de kleine gemeenschap waar hij opgroeide. Hun conclusie: hij is Rohingya. De rechter vindt echter dat Sa'ir onvoldoende kan bewijzen dat de documenten betrekking hebben op hemzelf. Ze zouden over iemand anders kunnen gaan.

De kleermaker is terug bij af. Geen identiteit, geen toekomst.



"I am willing to sign the Charter of Groningen (telegram van Bisschop Tutu 15 febr.1988)

De Meeting als Communie

door Terry Oakley, in *The Friend* 10 febr. 2017, Vert. Nel Bennema

Communie (gemeenschap in de Geest) zou een manier kunnen zijn om de Quaker-meeting te beschrijven. In een Quaker-meeting komen individuele personen hoofdzakelijk in stilte bij elkaar, maar het doel is om een “gathered meeting” te worden, een meeting met een ervaring van spirituele verbondenheid met elkaar en met de Ander. Het contrast met de gezongen eucharistie of de hoogmis is groot: geen gesproken liturgie, geen muziek, geen geuren of belgerinkel, geen enkele celebrant of voorzitter, geen brood, ouwel, wijn of avondmaalsbeker. Dit is niet de gebruikelijke viering van het Avondmaal of de Heilige Communie.



Quakers in Groot Brittannië geven een afwijkende betekenis aan de sacramenten in vergelijking met andere Christenen. Waarom zou je deze beschouwen als een voorproefje op wat komen gaat, als dat nu al aanwezig is? Waarom zou je de Geest oproepen of de wederkomst van Christus, als zij beide reeds aanwezig zijn? Waarom een speciale maaltijd instellen, als iedere maaltijd een uitdrukking is van de omgang met elkaar in de geest van Christus?

Toch lijkt het terecht om een Quaker-meeting een communie te noemen. In stilte mediteren kan je overal doen, in je eentje, waar dan ook. Quakers komen juist bij elkaar omdat er in de meeting de mogelijkheid is om gesteund of geïnspireerd te worden door een gesproken bijdrage (*ministry*) te delen, te geven en te ontvangen, door om te gaan met het Woord, de waarheid te spreken, voor elkaar te zorgen en vervuld te worden met compassie, verwondering en vreugde.

Hoewel velen in de meeting zitten met gesloten ogen, vinden sommigen het belangrijk om rond te kijken naar de andere aanwezigen, om zo door hen geïnspireerd te worden, na te denken over hun persoonlijke omstandigheden, te luisteren naar hun gedachten en woorden, en met hen mee te voelen in de vreugde en het verdriet die zij met zich meedragen. Het bewustzijn is ook niet slechts beperkt tot dat van de fysiek aanwezigen: heiligen in verleden en toekomst, situaties ver en dichtbij, het invoelen van wereldschokkende maar ook kleinere gebeurtenissen, dit alles kan plaatsvinden in de stilte van het zwijgen.

Ik herinner me, dat ik eens rond een tafel/altaar stond en samen de communie ontving met collega's met wie ik vreugde en meningsverschillen had gedeeld. Wij waren één, ondanks onze verschillen. Het zitten in de meeting is hetzelfde. Daar zijn degenen met wie ik een diepe verbondenheid voel, en anderen bij wie ik op eieren moet lopen, uit angst om hen te beleedigen. Toch zijn we in "communie". Wij duiken in dezelfde diepte, de poel van het niet-weten. We onderzoeken dezelfde labyrinten van ervaring om inzicht te krijgen. We houden elkaar in het Licht, omhuld in liefde, en communiceren, soms met woorden, en soms in het ontdekken dat wij met elkaar verbonden zijn, door elkaar gesteund worden en zo met anderen op een mysterieuze manier zijn verbonden. Wij worden steeds weer herinnerd aan onze wortels in het geloof, aan degenen die ons zijn voorgegaan, en degenen die samen met ons reizen. We worden gesterkt door de ervaring dat wij kwetsbaar durven zijn in het leven vanuit ons geloof.

Dit is communie. Niet exclusief, niet tijdelijk, maar inclusief en voor altijd.

Kernwapens de wereld uit

Door Kees Nieuwerth



Beatrice Fihn nam namens ICAN (International Campaign to Abolish Nuclear Weapons) op 10 december in Oslo de Nobelprijs voor de Vrede in ontvangst. Zij bracht ook een bezoek aan de Raad van Kerken in Nederland. Het was een eer haar als vicevoorzitter namens de Raad te mogen verwelkomen! Zij gaf daarop echter aan dat dit op haar verzoek was, mede gelet op het feit dat de Wereldraad van Kerken een sterke steun was geweest gedurende de gehele campagne tegen de kernwapens van ICAN.

Bij ICAN zijn wereldwijd zo'n 500 organisaties in ruim 100 landen betrokken. Naast de Wereldraad zijn dat –bij voorbeeld in Nederland- PAX, NVMP, Burgemeesters voor Vrede, Women International League for Peace and Freedom, Tribunaal voor de Vrede, Stop de Wapenwedloop en Pugwash.

Toen de mededeling kwam dat ICAN de Nobelprijs voor de Vrede van 2017 toegekend kreeg, was de kleine staf van ICAN volledig overrompeld. De hele wereldpers stroomde toe. Gelukkig bood toen de communicatieafdeling van de Wereldraad onmiddellijk aan ICAN hierbij te ondersteunen!

Onlangs, in november 2017, organiseerde Paus Franciscus een internationale conferentie van religieuze leiders over het dankzij ICAN opgestelde verdrag tegen kernwapens, waarbij hij openlijk het bezit en de dreiging met nucleaire wapens veroordeelde. De echte prioriteiten voor ons als mensheid-zijn volgens de Paus de strijd tegen armoede, de inzet voor mensenrechten, de strijd tegen klimaatverandering en het bouwen aan vrede.

Tijdens haar ontmoeting met een delegatie van de Raad van Kerken bestaande uit vertegenwoordigers van o.m. de PKN, de Katholieke Religieuze Orden, Oudkatholieken, Doopsgezinden, Quakers, Remonstranten en PAX, vertelde Beatrice over de volgende stappen in de campagne. Zoals de spanning tussen Noord-Korea en de Verenigde Staten goed illustreert, is er een reëel risico dat kernwapens daadwerkelijk gebruikt zullen worden. Bovendien is er het risico van een ‘ongeluk’. Beide met catastrofale gevolgen. Vanuit internationaal recht en vanuit humanitaire en ecologische overwegingen is de inzet van deze massavernietigingswapens echter onaanvaardbaar. Het verbieden van deze wapens –net als bij biologische en chemische massavernietigingswapens al is gedaan is dus geboden!

ICAN roept de kerken op om (opnieuw) een bewustwordingscampagne en een politieke lobby te starten om het maken, bezit en de inzet van kernwapens in internationaal verband te verbieden. Daartoe is het met steun van tweederde van de lidstaten van de VN ontwikkelde concept-verdrag een goed middel.

In de komende twee jaar moeten echter tenminste 50 lidstaten het verdrag tekenen, opdat het in internationaal verband geldend wordt! Beatrice riep de kerken in Nederland op om een duidelijk beroep op de Nederlandse regering te doen hiervoor ook te tekenen: de kernwapens de wereld uit, ook uit Nederland!



Nieuwjaarswensen van EMES

(Friends World Committee for Consutation De Europese en Midden Oosten Sectie).



Tekening van Erik Dries

Aan alle Vrienden in Europa, het Midden Oosten en daarbuiten.

In de tijd dat de vier paarden van de Apocalyps* op ons af lijken te komen uit alle richtingen, bidden wij voor hoop, vriendelijkheid, terughoudendheid, solidariteit met de onderdrukten en verlichting van het lijden overal in de wereld.

Mogen we elke dag van ons leven echt leven in het Licht van Kerstmis.

* De Apocalyps wordt in het nieuwe testament voorspeld met de metafoor van de vier paarden:

1. Het paard met de ruiter van de verovering door de Antichrist.
2. Het paard met de ruiter die oorlog en vernieling brengt.
3. Het paard met de ruiter die voedseltekort brengt door oneerlijke handel
4. Het paard met de ruiter die plagen brengt door ziekte en dood.

Medicijn tegen opkomend populisme?

Aantekeningen bij de lezing van Heather Grabbe tijdens de 'Sanctuary Everywhere' conferentie.
door Peter van Leeuwen

Met de combinatie van armoede, bezuinigingen en populistische campagnes kan de stemming van een heel volk vrij snel omslaan. Dat gebeurde bijvoorbeeld tussen 1920 en 1940 in Duitsland richting Joden.



Heather Grabbe

Waarom is populisme te herkennen?

Niet zozeer door een ideologie, maar door "een redeneertrant, op zoek naar een vijand." Daarvoor kun je drie beschuldigende vingers onderscheiden:

- naar boven: "Het pure volk" versus de "corrupte elite" boven.
- naar buiten: de "bureaucraten buiten in Brussel", "de migranten" die hierheen willen naar binnen: "je kunt mensen niet vertrouwen die niet zijn zoals jij" - minderheden, Joden, verraders in ons midden.

Hoe voer je een populistische campagne?

1. combineer angst en "schuldige" in simpele campagne oneliners, zoals: Moslim-terroristen, die de eurocraten hier binnenlaten. "Tsunami van moslims".
2. veelvuldig herhalen van de kernwoorden en boodschappen - campagne voeren.
3. nostalgie kan helpen - verheerlijkt het verleden.
4. claim altijd namens "het volk" te spreken, zoals Nigel Farage's "de wil van het volk is tegen immigratie"



In de 21e eeuw, wees extra opgepast!

In ons online tijdperk zijn nieuwsbronnen verveelvoudigd. Zoekmachines



Misleidende populistische propaganda voor de Brexit

en sociale netwerken filteren en geven ons bij voorkeur de nieuwtjes die we graag lezen en zo komen we in eenzijdige bubbels terecht. Geruchten, complottheorieën en vooral nepnieuws zijn in opkomst! Voorbeeld: Uit statistieken blijkt inmiddels dat op weg naar de VS verkiezingen op Facebook nepnieuws uiteindelijk vaker bekeken werd dan gewoon nieuws. Daarnaast werd “misinformatie” vaker gedeeld met anderen dan “betrouwbare informatie”. Voeg daarbij dat jongere generaties bijna al hun informatie online en in de sociale media vergaren en het steeds grotere risico van massa-manipulatie wordt wel duidelijk. Als we ons kompas verliezen van waarheid versus onwaarheid, komen we in gevaarlijk vaarwater en lijkt alles “relatief” te worden en wordt ons wantrouwen vergroot: “De ideale onderdaan in een totalitaire heerschappij is niet de overtuigde nazi of de toegewijde communist, maar mensen voor wie het onderscheid tussen feit en fictie, waar en niet waar, niet langer bestaat.”(Hannah Arendt)

Tijd voor een tegengif:

Al in het Verdrag van Maastricht (artikel 2) worden we herinnerd aan de waarden waar we als Europese Unie voor willen staan:

De waarden waarop de Unie berust, zijn eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren. Deze waarden hebben de lidstaten gemeen in een samenleving die gekenmerkt wordt door pluralisme, non-discriminatie, verdraagzaamheid, rechtvaardigheid, solidariteit en gelijkheid van vrouwen en mannen.

Ook nu deze waarden onder druk staan, zal elke verandering bij onszelf moeten beginnen. Daarvoor deed Heather Grabbe ons een paar ideeën als mogelijk medicijn aan de hand:

- beperk je tijd van informatie tot je nemen (zeg ik vooral ook tegen mezelf!) en berichtjes te lezen.
- denk voor jezelf.
- gebruik onderscheidingsvermogen om de waarheid te vinden
- denk rustig na, vertraag, ga naar binnen.
- heb interactie met een variëteit aan mensen en denkwijzen.
- laat niet jouw woorden maar jouw handelen voor je spreken.

Daarnaast leert het voorbeeld van George Fox ons om iedereen zonder aanzien des persoon (gelijkwaardig) te behandelen: ‘Toen de Heer mij de wereld in stuurde, verbood Hij mij mijn hoed af te nemen voor wie dan ook, eenvoudig of voornaam, (George Fox)’



PBI Peace Brigade International

Van onze buitenlandse Quaker/PBI correspondent Peter van Leeuwen:

Vers van de pers:

Ik heb zojuist van Mieke van Opheusden gehoord dat ze weer naar Guatemala gaat. Zij is zojuist aangenomen op een sollicitatie!

Mieke gaat voor PBI weer naar Guatemala!

Ze gaat dit keer om het team van vrijwilligers daar te ondersteunen.

Gefeliciteerd PBI-Guatemala, met de keus voor Mieke!

Sanctuary Meeting worden

TOEVLUCHTSOORD MEETINGS

Vertaling Mirjam Eikelboom

Dit is samenvatting van een folder van Britse Vrienden met de verwachting, dat die voor ons in Nederland ook goede aanknopingspunten biedt.



Being a Sanctuary Meeting Questions and answers

Nederland kan een vervreemdende en ongastvrije plaats zijn voor vluchtelingen net als het Verenigd Koninkrijk. Ons doel is om dat te veranderen en een sfeer van gastvrije uitnodiging te scheppen die resoneert met 'Dat van God in ieder mens'. Om dit te bereiken worden meetings uitgenodigd om een "Toevluchtsoord Meeting" te worden, onderdeel van een internationaal

Britain can be a hostile place for immigrants. Our aim is to change this, creating a culture of welcoming hospitality that answers that of God in every person. To help achieve this, your meeting is invited to become a Sanctuary Meeting, part of a national network offering solidarity with all people new to Britain.



netwerk wat naast mensen die nieuw zijn in Nederland gaat staan. Geworteld in de overtuiging dat 'Dat van God in ieder mens' aanwezig is, werken er Quakers over heel Europa om mensen die een toevlucht zoeken welkom te heten.

Aan het begin van 2017 hebben onze Britse Vrienden een project gestart om Quakers die in solidariteit handelen met vluchtelingen en migranten te ondersteunen. Meer dan 300 mensen, waar onder Quakers, vluchtelingen en migranten, hebben dit project in de eerste 6 maanden vorm gegeven. Een initiatief wat praktische actie en politieke belangenbehartiging ondersteunt begon vorm te krijgen, en in juli werd het project het "Sanctuary Everywhere" (Toevluchtsoord Overal) programma. Dit programma zal een netwerk van Toevluchtsoord Meetings ondersteunen. Wat is een Toevluchtsoord Meeting?

Een Toevluchtsoord Meeting is een Quaker Meeting die zich inzet voor:

- Deelname aan lokale initiatieven om een cultuur van welkom bevorderen
- Allianties te vormen met groepen die tegen racisme zijn
- Samenwerking met anderen om de wetten aan te passen inzake armoede, detentie, deportaties en verwijderingen.

Wat onderscheidt een Toevluchtsoord Meeting?

Hoe een Toevluchtsoord Meeting haar concern invult, verschilt van gebied tot gebied. De acties die worden ondernomen, variëren als reactie op lokale problemen, vaardigheden en passies binnen de gemeenschap, en de leiding van de Geest.

Adviezen aan Britse Toevluchtsoord Meetings:

Allianties opbouwen met door migranten geleide antiracistische groepen (zoals Amnesty International) bij u in de buurt, onder meer door kamerbeurzen aan te bieden. Minstens één openbare bijeenkomst houden met andere lokale groepen, vooral mensen met directe ervaring met migratie. Lokale politici lobbyen. Britse Quakers hebben een manifest voor verandering opgesteld. Begeleiding aanbieden aan mensen die toevlucht zoeken en moeten onderhandelen over 'alledaagse grenzen', zoals bij gezondheidszorg en onderwijs. Assisteren van campagnes die directe actie gebruiken om deportatie te weerstaan.

Verdere mogelijkheden:

Aansluiting of samenwerking met andere Sanctuary-groepen, stedelijk, op het platteland of bijvoorbeeld met een school in het geval van hulp aan asielzoekende kinderen. Lid worden van bezoekgroepen aan asielzoekers centra. Soms is er zelfs de mogelijkheid om daadwerkelijk onderdak te bieden aan



Demonstratie van de Quakers in Bath

asielzoekers. In het VK hebben een zestiental Toevluchtsoord Meetings als pioniers gediend bij het samenwerken op dit gebied. Nederlandse groepen zouden via sanctuary@quaker.org.uk contact kunnen opnemen. Ook via QCEA is het mogelijk contact en internationale samenwerking op het gebied van vluchtelingen hulp op te bouwen en ook is er de website en facebook groep QARN (Quaker Asylum and Refugee Network) waar veel ervaring samenkomt. Britse Vrienden roepen ook de maandvergaderingen in Nederland op zich te bezinnen op hun inzet om van Nederland en Europa een thuis voor iedereen te maken en een toevluchtsoord cultuur te helpen opbouwen. Bron: <https://www.quaker.org.uk/blog/why-it-is-time-to-build-a-culture-of-sanctuary>

Quaker Centrum 'de Congénies' in Zuid-Frankrijk

Centre Quaker de Congénies <http://www.maison-quaker-congenies.org/>



Retraite voor kunstenaars

Friday 11 May to Monday 21 of May And Friday 21 September to Monday 1st of October. An opportunity for artists to get together in the south of France for creating and camaraderie with other artists.

Schrijvers week

FOR WRITERS, AND WOULD-BE WRITERS

Are you writing (or thinking of writing) a novel, a script, poetry, non-fiction or a memoir? Come to: Centre Quaker de Congénies in the South of France for a Writing Retreat Saturday 7 April to Sunday 15 April. Escape to the sun and be inspired to write in the beautiful setting of the Centre Quaker in Congénies, France, located in a lovely valley between the Cévennes Mountains & the Mediterranean Sea.

Muziek Week

Saturday 23 June to Sunday 1 July, 2018

Lift your spirits with 5 to 8 days of musical adventure at Maison Quaker, located in a lovely valley between the Cévennes Mountains & the Mediterranean Sea. Experience or talent not necessary--just a willingness to sing, play, learn or listen.



Jonge Serven en Kroaten in Quakerhouse Brussel

Door Peter van Leeuwen

Jonge Serven die in Kroatië wonen en jonge Kroaten die in Servië wonen kwamen in Brussel bij elkaar in het Quakerhuis. Ze leerden elkaar begrijpen en gingen zich uiteindelijk gezamenlijk sterk maken om hun discriminatie tegen te gaan bij de autoriteiten. Uit de video die gemaakt werd hierbij twee beelden. Deze video werd vertoond op de conferentie ‘Sanctuary Everywhere’ in Brussel, waar ongeveer honderd Quakers uit heel Europa bij elkaar kwamen om te praten over hun activiteiten voor vluchtelingen.



Mens en aarde

door Mieke van Opheusden



Plant een boom

We reizen als Quakers veel om onze verspreide gemeenschap levend te houden. Maar kunnen we de schade aan ons klimaat enigszins compenseren? Het Quakerhulpfonds maakte tot voorheen elk jaar een bepaald bedrag over naar een organisatie gerund door Keniaanse Vrienden die daar bomen van plantte. Maar om verschillende redenen voldoet deze regeling niet meer. Het Quakerhulpfonds is zich daarom aan het bezinnen op alternatieven, die gesteld worden aan een degelijke regeling om CO₂ te compenseren. Hierbij enkele overwegingen rondom CO₂-compensatie.

Waar CO₂-compensatie op neer komt is dat je mensen of organisaties geld geeft om de CO₂ uit de lucht vast te leggen. Het is het meest populair om op die manier de CO₂-uitstoot van een vliegreis te compenseren, maar veel organisaties bieden tegenwoordig de mogelijkheid aan om bijvoorbeeld je woon-werktransport te compenseren, of zelfs je gehele CO₂-uitstoot. Er zijn allerlei manieren om CO₂ vast te leggen, de bekendste is door bomen te planten.

Bomen nemen CO₂ op tijdens hun groei. Dit Kooldioxide dat als gas in de lucht aanwezig is, wordt omgezet in het hout van de stam en als de boom volgroeid is, stopt de netto CO₂ opname. Bladeren die op de grond vallen tellen niet mee, want zodra ze verteren komt de CO₂ weer terug in de atmosfeer. Ook zodra de boomstam verbrandt of verteert is het netto effect weer nul. Aardolie wordt uit de grond opgepompt en na uitgebreide bewerking op 1 km hoogte in de lucht verbrand. Als je een vliegreis CO₂-compenseert worden er vervolgens bomen geplant die als ze volgroeid zijn evenveel CO₂ zouden moeten vastleggen als er in de aardolie zat.

Het zal uiteraard lastig zijn om ervoor te zorgen dat die boom er even lang blijft staan als die aardolie in de grond was blijven zitten als je er niet aan was gekomen. Daar komt dus nog bij dat je niets doet aan de andere effecten van het vliegen, zoals bijvoorbeeld de uitstoot van andere gassen en van roet. Al met al is het duidelijk dat de CO₂-compensatie geen echte oplossing is, maar het is wellicht beter dan niets doen!

Een andere mogelijkheid om met het geld te doen is om verwachte

toekomstige CO2 uitstoot van anderen te verminderen. Het bekendste voorbeeld hiervan is het verstrekken van biogasoventjes in arme landen, waar de vrouwen anders op houtvuurtjes koken. Zo wordt ontbossing door het sprokkelen van hout voorkomen en het heeft als extra voordeel dat er in die huishoudens minder rook in huis hangt en niet meer gesprokkeld hoeft te worden. Er hoeft alleen de koeiepoep verzameld te worden die als brandstof dient.

Sinds een jaar of 10 bestaat er de zogenaamde 'emissiehandel'. Dit is een wettelijk gestuurde handel. De EU heeft voor heel wat sectoren en bedrijven vastgesteld hoeveel CO2 ze mogen uitstoten. Zitten ze erboven, dan zullen ze emissierechten moeten bijkopen. Maar zitten ze eronder, dan kunnen ze dus emissierechten verkopen. Zo blijft verduurzamen financieel interessant, ook als je al onder je limiet zat. Het totaal aantal emissierechten wordt door de EU bepaald, en de bedoeling is dat dat steeds verder naar beneden wordt bijgesteld, zodat uiteindelijk de industrie als geheel steeds minder CO2 moet gaan verbruiken. Want hoe minder emissierechten er zijn, hoe duurder ze worden. Het is ook mogelijk om langs deze weg je CO2 te laten compenseren. Je betaalt geld aan een organisatie die daarvan emissierechten opkoopt, waardoor deze CO2 vervolgens niet meer door de industrie kan worden 'verbruikt'.

Wie vandaag de dag CO2 wil compenseren heeft keus uit een

overweldigend aantal mogelijkheden, met enorme onderlinge verschillen. Wat de meeste opties met elkaar gemeen hebben is dat je er nooit goed achter komt wat er nu echt gebeurt en dat je er op moet vertrouwen dat de inzet van het geld een positief effect heeft. Persoonlijk vind ik dat lastig. Goede bedoelingen leiden niet per se tot goede resultaten en mensen die zeggen dat ze goede bedoelingen hebben, hebben dat niet altijd, zeker



Biogasovent in India

als er geld mee is gemoeid. Met het project van de Keniaanse Vrienden hielden we het als Nederlandse Vrienden ' dicht bij huis' en dat had ook wel iets prettigs. Ik weet, na al mijn ge-overweeg, uiteindelijk nog altijd niet wat ik met het idee en de praktijk van CO2-compensatie aan moet.



Bomen zijn zo mooi

Terug naar die bomen. Ik heb iets met bomen. Ze hebben iets majestueus, zo groot als ze zijn, en zo oud als ze kunnen worden. Een stam zo dik dat je je erachter kunt verstoppen, en een bladerdak zo dicht dat je er in de regen wel een half uur onder droog kunt blijven. Toen ik net op kamers woonde, ging ik wel eens wandelen in de weilanden achter de studentenflat, en dan stond daar een enkele boom, helemaal op zichzelf. Als ik daar dan langs liep en de wind ruiste door de bladeren, dan moest ik altijd even stilstaan om te luisteren, en telkens probeerde ik dan tevergeefs te verstaan wat hij me wilde zeggen.

Mijn persoonlijke voorkeur even daargelaten, bomen spelen een enorm belangrijke rol in ons ecosysteem. Als je ergens een bos neerzet dan trek je daar de natuur zó 50 meter de hoogte in. Bossen zijn de bufferlaag tussen de kale rots en de koude lucht. Ze zorgen voor schaduw, ze houden vocht vast, ze breken de wind en beschermen zo de bodem, en daarmee creëren ze een leefbaar klimaat, voor mensen en dieren. Doordat via de bladeren water verdampt kunnen bossen letterlijk het weer doen veranderen. Warme gebieden waar bos wordt gekapt zijn daardoor soms kwetsbaar voor woestijnvorming omdat er dan minder regen valt. In mijn vorige artikel sloeg ik al alarm over bodemerosie, nu is ontbossing aan de beurt. Ongeveer een derde van het landoppervlak is bebost. Maar sinds de industriële revolutie is de ontbossing door menselijk toedoen sterk gestegen. Per jaar verdwijnt ongeveer de oppervlakte van Griekenland aan bos, en naar schatting is de helft van het tropisch regenwoud al gekapt.

Plant dus een boom. Overal, maar vooral in warme en droge gebieden, zijn mensen afhankelijk van bomen. Als bron van fruit, noten en hout, maar dus ook voor schaduw, en bescherming tegen de wind; kortom, als basis van een leefbare omgeving. Is het geen leuk idee dat je een bijdrage kunt leveren aan de oplossing van een globaal probleem door gewoon een boom in je tuin te planten?



Boomkwekerij

En als je geen plek hebt voor een boom, misschien dan toch maar -al dan niet je CO₂-compenserend- via een herbebossingsprogramma?

De belangrijkste reden voor het kappen van bomen is ten behoeve van de landbouw. Een enigszins vreemd gegeven, als je dus kijkt hoe instrumenteel bomen dus zijn voor het behoud van een gunstig klimaat. Daarom volgende maand meer over bomen en landbouw en waarom dat ook best samen kan gaan. Weet je een ander onderwerp of wil je iets delen over dit artikel, stuur me dan gerust een mailtje:

mieke.vanopheusden@posteo.de



Boom in droog gebied

Handen en Voeten

door Wils 't Hart



Het is nog vóór Kerst als ik dit stukje schrijf en al in het nieuwe jaar als het gelezen wordt. Goede voornemens zijn gestart en misschien ook al weer een beetje mislukt. In de donkere dagen voor kerst kijk ik eerst nog eens terug. De twee bijeenkomsten in Amersfoort zijn toch wel heel bijzonder geweest. Veel praten over onze Maand Vergaderingen over onze Jaarvergadering maar ook over onszelf en onze plaats in onze geloofsgemeenschap. Daarbij viel het mij op dat we soms toch heel weinig weten over waar onze Vrienden mee bezig zijn en wat er in hun leven allemaal gebeurt. Er zijn veel zaken waar je niet makkelijk over praat, waar je misschien wel hulp bij zou willen, maar dat vraag je niet zomaar. Als voorbeeld denk ik daarbij aan mensen die er voor zijn komen te staan dat ze mantelzorger moeten worden. Ik zeg heel duidelijk “moeten” omdat je er meestal zelf niet voor kunt kiezen. Het overkomt je, ook als je het met liefde op je neemt. Er gebeurt iets in je naaste kring en jij bent de eerst betrokkene en misschien ook wel de enige die er is. Je weet dan ook niet hoe en hoelang en wat komt er nog meer op je pad.

Een ervaring die ikzelf heb opgedaan toen mijn moeder dement werd. Je zou er een boek over vol kunnen schrijven. Het heeft een voorzichtig begin: (te) veel dingen kwijt. Het gaat steeds een stapje verder: niet meer eten, onverklaarbare acties, angst, weg kwijt (letterlijk en figuurlijk) en uiteindelijk dagopvang en daarna opname. Een lange, moeizame, ontluissterende weg. Alles bij elkaar duurde het 12 jaar. Mijn zussen en ik hebben hulp gekregen, meestal uit onverwachte hoek. Ik heb niet vaak om hulp gevraagd, wel af en toe mijn hart kunnen luchten bij vrienden.

Kunnen we dit elkaar leren? Hoe vraag je hulp als je zelf niet zo goed weet waarmee je geholpen zou zijn? Vaak zeggen mensen tegen iemand in moeilijke omstandigheden: bel maar als ik iets voor je kan doen. Dat is juist wat je niet doet! Of niet kunt! Pas als een ander onverwacht langs komt en even boodschappen voor je doet, kinderen opvangt, voor je eten zorgt, dan weet je: dit had ik even nodig.

Het is nog voor Kerst zoals ik al zei, vandaar deze filosofische overdenking. Als je dit leest is nu 2018 begonnen en ik hoop dat het een heel mooi jaar mag worden.

Laten we er voor elkaar zijn, wegen vinden om te vragen en om het juiste te doen.

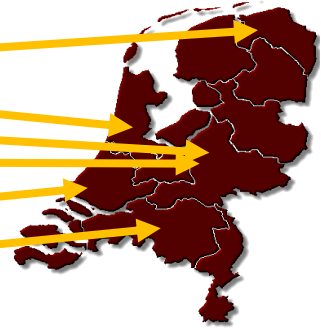


Vrienden in het hele land

Maandvergaderingen, bijeenkomsten



NON
A'dam
Deventer
MiZuNed
Haagse
Breda/Helmond



Quaker Secretariaat:

Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers).

tel.: 06 13700682, e-mail: secretariaat@deQuakers.nl.

Penningmeester Nederlandse Jaarvergadering:

Bankrek. NL65 TRIO 0212 3772 64 t.n.v. Religieus Genootschap der Vrienden - Quakers- te Amsterdam.

Quaker Bibliotheek:

Vossiusstraat 20, 1071 AD Amsterdam, bibliothecaris - Marianne IJspeert.

Quaker Literatuur:

Willem Furnée ; Badhuisweg 149, 2597 JN 's-Gravenhage tel.: 070-3220544, e-mail:

literatuur@Quakers.nu. Bankrek.: NL70 INGB 0000 313040 t.n.v. Quaker Literatuur.

Amsterdamse Maandvergadering:

Schrijver: Hans Weening, Lijnbaansgracht 208b, 1016 XA Amsterdam, 085-8780821, e-mail:

hweening@xs4all.nl

Bankrek.: NL81 INGB 0004 9200 51 t.n.v. A'damse MV Quakers te Anna Paulowna.

Haagse Maandvergadering:

Schrijver: Willem Furnée, e-mail: haagsevrienden@Quakers.nu,

Haagse Maandvergadering, Stadhouderslaan 8, 2517 HW 's-Gravenhage. tel. 070-3600621,

Bankrek.: NL48 INGB 0001 8562 21 t.n.v. Haagse Vrienden, Quakers Den Haag.

Midden- en Zuid-Nederlandse Maandvergadering:

Schrijver: Els Ramaker, tel. 0344 606818/0636361350. email: els@ramaker.me,

Bankrek.: NL67 TRIO 0197 6518 52 t.n.v. Rel. Gen. der Vrienden-Quakers- te Deventer.

Deventer groep:

Inlichtingen: Frieda Oudakker 0644794366, email: friedaoudakker@live.nl.

Noord Oost Nederlandse Maandvergadering:

Schrijver: Kees Nieuwerth; Hoofdstraat 26; 9514 BE Gasselternijveen; k.nieuwerth@wxs.nl.

Bankrek.: NL12 INGB 0001 5908 95 t.n.v. N.O.N. MV Rel. Gen. der Vr. te Groningen.

Quaker Hulpfonds:

Schrijver vacature. Penningm: Johannes Borger, e-mail: johannes.borger@hotmail.com.

Bankrek. is NL94 TRIO 0338 4113 64. t.n.v. Quaker Hulpfonds Religieus Genootschap der Vrienden, Quakers, te den Haag.

Vrienden voor Brussel (VVQREA):

Schrijver: Peter van Leeuwen, tel.: 0182-611786; e-mail: vvqrea@gmail.com. Bankrek. NL93

TRIO 0391 2219 65 - t.n.v.: Vrienden van de Quakerraad te Helmond.



Waar zijn Quakerbijeenkomsten?

Wijdingssamenkomsten in Nederland en België

Amsterdam	Iedere zondag 10.30	Vossiusstraat 20, Amsterdam, info: 085-8780821, e-mail: hweening@xs4all.nl
Antwerpen	Geen vaste tijdstippen	Info Jan Peeters tel.: 0032.15.24 75 10 e-mail: boekrijk@hotmail.com
Breda/ Helmond	3x per jaar steeds om 11.30 uur Op wisselende plaatsen;	Info.: Hennie Jansen tel.:0492-537991. e-mail: hpjansen@kpnplanet.nl
Brussel	iedere zondag 11.00	Quaker House, Square Ambiorix 50, 1000 Brussel, tel.: 00.32.2.230 49 35
Driebergen	Iedere 3 ^e zondag vd maand. 't Haagje 1, Driebergen.	Onze kinderen verheugen zich op gezelschap! Voor informatie: 0648255846 of quakers@marielke.nl
Bennekom	Iedere zondag: 10.30 in de Commanderie, Commandeursweg 44, 6721 ZM Bennekom	e-mail: els@ramaker.me Op de 2e zondag van de maand is er eerst een worship-sharing en daarna wijdingssamenkomst tot 12.00.
Deventer	Wijdingssamenkomst 3 ^e zondag 10.30 Gespreksavond: 1e do. vd maand: 18.30. (nov. 2e do).	Wijdingssamenkomst in het Meester Geertshuis, Assenstraat 20, 7411JT Deventer. Inlichtingen bij Frieda Oudakker tel. 0644794366, e-mail: friedaoudakker@live.nl
Groningen	2e en 4e zondag van de maand: 10.30	2 ^e en 4 ^e zondag: De Poort, Moesstraat 20, 9717JW Groningen, tel. 050-5712624 Kinderen zijn welkom! Graag tevoren doorgeven aan de schrijver: Kees Nieuwerth e-mail: k.nieuwerth@wxs.nl
Den Haag	Iedere zondag: 10.30	Stadhouderslaan 8, Den Haag. Kinderen zijn altijd welkom. Bij kennisgeving vooraf is er voor hen een aangepast programma. Info: tel. 070-3600621
Wijhe, bij Zwolle	Eerste zondag van de maand 10.30	Wim en Deborah Balijon: tel.: 0570-597170 Slotpark 77, 8131 DW Wijhe. Graag aanmelden als je komt.



Wijdingssamenkomsten op Afstand

1. Meeting at a Distance. Inlichtingen: caroline.wilson@esade.edu
2. Online meeting for worship: op tijdstippen rekening houdend met verschillende tijdzones, bekendmaking op: Quakerworship.org
3. Quaker Faith and Fellowship: internetforum:

www.Quakerfaithandfellowship.org

Sanctuary everywhere

Poster gemaakt door AFSC, Forward Together, Center for Community, Jewish Voice for Peace en Showing Up for Racial Justice.

Deze poster hing op de conferentie in Brussel.

(vert. *Wij horen hier allemaal thuis. We zullen elkaar verdedigen.*)

